

STABIL FINANSIERING
I SYSTEMISK VIGTIGE
PENGEINSTITUTTER

APRIL 2015

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning og sammenfatning	4
1.1 Indledning og baggrund	4
1.2 Sammenfatning	4
2. Erfaringer med stabil finansiering i forbindelse med den finansielle krise i 2000'erne	7
2.1 SIFI-pengeinstitutternes finansieringskilder 2002-2014	7
3. Stabil finansiering efter 2008	11
3.1 Gældende dansk krav til stabil finansiering	11
3.2 Kommende krav til stabil finansiering - NSFR	12
3.3 SIFI-pengeinstitutternes NSFR	14
3.4 Sammenligning af de to mål for stabil finansiering	15
4. Overvejelser om et dansk krav om stabil finansiering	17
4.1 Internationale overvejelser om krav til stabil finansiering for SIFI- pengeinstitutter forud for et europæisk NSFR-krav	17
4.2 Udformningen af Et eventuelt dansk krav til Stabil Finansiering	18
4.3 Fordele og Ulemper ved et krav om stabil finansiering for SIFI- pengeinstitutter i Danmark i 2015	20

1. INDLEDNING OG SAMMENFATNING

1.1 INDLEDNING OG BAGGRUND

Af den politiske aftale af 10. oktober 2013 om regulering af systemiske vigtige finansielle institutter (SIFler) m.v. (Bankpakke 6) fremgår det, at det er vigtigt, at SIFI-pengeinstitutter har en stabil finansiering af deres udlånsforretninger, så uhensigtsmæssig stor afhængighed af flygtig kapitalmarkedsfinansiering og opbyggelse af store indlånsunderskud undgås. Erhvervs- og Vækstministeriet og Finanstilsynet skal derfor i samarbejde med Danmarks Nationalbank udarbejde et oplæg til konkrete regler for stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter.

Erhvervs- og Vækstministeriet har på den baggrund i august 2014 nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Erhvervs- og Vækstministeriets departement, Finanstilsynet og Danmarks Nationalbank. Arbejdsgruppen skal undersøge stabiliteten af SIFI-pengeinstitutternes finansiering og på den baggrund vurdere behovet for at indføre et særligt dansk krav for stabil finansiering for danske SIFI-pengeinstitutter forud for, at et kommende EU-krav om stabil finansiering - den såkaldte "net stable funding ratio" (NSFR) - eventuelt indføres fra 2018. Arbejdsgruppen skal i den forbindelse afdække, hvorvidt der eksisterer krav til stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter i en række lande, som Danmark ofte sammenlignes med.¹

Herværende rapport indeholder arbejdsgruppens vurdering af, om der er behov for at indføre et særligt dansk krav for stabil finansiering for danske SIFI-pengeinstitutter forud for et eventuelt kommende europæisk NSFR-krav. Arbejdsgruppen skal i løbet af 2015 endvidere udarbejde input til en dansk holdning til det kommende EU-forslag vedrørende NSFR, som ventes fremlagt i 2016.

1.2 SAMMENFATNING

Pengeinstitutter, herunder SIFI-pengeinstitutter, finansierer deres udlån og andre aktiviteter med en lang række forskellige finansieringskilder, bl.a. ved at optage lån i de finansielle markeder og via indlån. Forskellige finansieringskilder har forskellige egenskaber, herunder løbetid, og vil derfor ikke i samme grad bidrage til, at instituttet henover en periode stabilt kan finansiere sine aktiviteter. Overordnet gælder det, at jo længere restløbetid finansieringskilderne har, des mere stabile kan de enkelte finansieringskilder siges at være. Samtidig gælder det, at jo mindre likvide instituttets aktiver er, des mere nødvendigt er det, at instituttets finansieringskilder er stabile. Da den væsentligste gruppe af aktiver i et pengeinstitut typisk er udlån, der ofte ydes i en periode, der er længere end løbetiden på finansieringskilderne, er det afgørende, at institutterne tilstræber finansieringskilder med en tilsvarende lang løbetid som deres udlån. Dette skal bl.a. sikre, at pengeinstitutterne har en stabil forretningsmodel.

Op til den finansielle krises begyndelse i 2007 og 2008 var markedsmæssig finansiering med kort løbetid relativt billig i forhold til andre finansieringskilder. Samtidig havde de danske SIFI-pengeinstitutter opbygget et stort indlånsunderskud, idet institutternes udlån i høj grad var finansieret med markedsmæssig finansiering med kort løbetid og ikke med indlån. Da krisen begyndte, og adgangen til finansiering via de finansielle markeder generelt blev begrænset, blev det klart, at forretningsmodeller med store løbetidsmismatch og stor afhængighed af markedsmæssig finansiering kan være

¹ Sverige, Norge, Storbritannien, Tyskland, Frankrig, Holland, Østrig og Schweiz.

uholdbare. På den baggrund betragtes markedsmæssig finansiering med kort løbetid i dag ofte som en mindre stabil finansieringskilde end fx indlån.

I lyset af usikkerheden om den generelle markedsudvikling efter den finansielle krise med begrænset adgang til likviditet og udbredelsen af indlånsunderskud i de danske pengeinstitutter, indførte Finanstilsynet i 2010 et pejlemærke om stabil finansiering i form af den såkaldte "funding ratio". Pejlemærket blev indført i forbindelse med udarbejdelsen af tilsynsdiamanten for pengeinstitutter og sigter særligt mod at mindske institutternes risici i forbindelse med finansiering af deres udlånsaktiviteter. Siden tilsynsdiamanten blev indført i 2010, har SIFI-pengeinstitutterne opfyldt pejlemærket for funding ratioen.

Der var frem til 2010 ingen internationale regler for kreditinstitutters finansieringsrisici. Basel-Komitéen har dog siden 2010 i regi af Basel III-standarderne arbejdet på at kalibrere et krav om stabil finansiering i form af en såkaldt "Net Stable Funding Ratio", NSFR. Basel-Komitéen fremlagde sit endelige udkast til NSFR i 2014 og anbefaler, at kravet indføres fra 2018. Formålet med Basel-Komitéens NSFR er at sikre, at alle kreditinstitutter har en stabil finansiering af deres forpligtigelser. Institutterne skal således til enhver tid kunne fortsætte deres forretningsaktiviteter, herunder det eksisterende udlån, mindst ét år ud i fremtiden, uden at skulle tilføre ny finansiering. Kravet skal herved sikre, at institutterne kan overholde deres forpligtigelser i perioder, hvor det er svært at tilføre ny finansiering til instituttet.

Det er endnu uafklaret, om et NSFR-krav vil blive indført i EU. EU-Kommissionen skal senest ultimo 2016 fremlægge et eventuelt lovforslag om indførelse af et krav om stabil finansiering i EU i 2018. Da NSFR-kravet er et element i Basel III-standarderne, som EU i øvrigt har implementeret, forventes det imidlertid, at kravet vil blive indført i EU, og at de danske institutter derfor vil skulle opfylde kravet i fremtiden. Den præcise udformning af et eventuelt europæisk NSFR-krav er dog endnu uafklaret og vil bl.a. afhænge af en rapport fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA), som ventes i 2015.

Tilsynsdiamantens funding ratio og NSFR-kravet er grundlæggende forskellige i deres udformning. En afgørende forskel er, at funding ratioen alene stiller krav til, hvordan udlånet finansieres, mens NSFR stiller krav til, hvordan hele balancen finansieres. Herudover vægtes de enkelte aktiver og passiver efter stabilitetsgrad i NSFR-kravet, mens der ikke differentieres på tværs af stabilitetsgraden i funding ratioen. Disse forskelle medfører, at institutter, som opfylder funding ratioen, ikke nødvendigvis opfylder NSFR-kravet.

Et NSFR-krav omfatter hele instituttets balance og stiller krav til institutternes langsigtede finansieringsstruktur, og det kan derfor tage flere år for institutterne at tilpasse sig til et NSFR-krav. Det kan på denne baggrund være hensigtsmæssigt, at institutterne allerede nu begynder at foretage de nødvendige justeringer af deres balancer med henblik på at kunne opfylde et eventuelt europæisk NSFR-krav i 2018. Dette vil eksempelvis kunne sikres ved indførelse af et dansk særkrav om stabil finansiering, forud for at NSFR-kravet eventuelt træder i kraft. Et eventuelt dansk særkrav om stabil finansiering vil med fordel kunne indeholde de samme detaljeringsgrader som NSFR-kravet og dermed i praksis erstatte den eksisterende funding ratio i tilsynsdiamanten.

Arbejdsgruppen har udarbejdet et forslag til et eventuelt dansk krav om stabil finansiering, som er baseret på Basel-Komitéens NSFR-definition. Dog foreslås enkelte justeringer, så institutternes beholdning af danske realkreditobligationer vægtes med en lavere vægt end i Basel-Komitéens NSFR-definition. Det skyldes, at realkreditobligationer skønnes at kræve mindre nødvendig finansiering, end Basel-Komitéen har lagt op til. På trods af disse justeringer, er det arbejdsgruppens vurdering, at kravet vil kunne bidrage til, at de danske SIFI-pengeinstitutter vil kunne opfylde et eventuelt europæisk NSFR-krav. Alle danske SIFI-pengeinstitutter opfylder det

foreslåede danske krav om stabil finansiering pr. 4. kvartal 2014. Der vurderes derfor ikke umiddelbart at være behov for tilpasninger af SIFI-pengeinstitutternes balancer, hvis dette krav om stabil finansiering indføres fra 1. januar 2016. Det bør dog bemærkes, at beregningerne er forbundet med en vis usikkerhed, idet institutternes dataindberetninger til Finanstilsynet fortsat udvikles og forbedres.

Hvis man skulle blive enige om at indføre NSFR i EU, er det ikke givet, at et dansk krav om stabil finansiering vil være i overensstemmelse med det endelige europæiske NSFR-krav. Eventuelle forskelle mellem et dansk krav om stabil finansiering og et europæisk NSFR-krav kan betyde, at SIFI-pengeinstitutterne skal omlægge deres balancer to gange – først mod et dansk krav om stabil finansiering og dernæst mod et europæisk NSFR-krav. Det vil pålægge institutterne unødige omkostninger.

Hertil bemærkes også, at et eventuelt dansk krav i praksis først kan finde anvendelse fra 1. januar 2016, da der vil skulle gennemføres ændringer af den gældende lovgivning. Et sådan krav vil derfor formentlig kun skulle gælde i højst to år, før et eventuelt EU-krav træder i kraft.

Arbejdsgruppen bemærker endelig, at ingen andre sammenlignelige lande har planer om at indføre et krav om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter forud for et eventuelt kommende europæisk NSFR-krav. Et eventuelt dansk krav om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter vil derfor ikke kunne være på linje med forholdene i sammenlignelige lande, som det er forudsat i Bankpakke 6.

Det bemærkes endelig, at Finanstilsynet inden for den eksisterende lovgivning til enhver tid kan fastsætte specifikke likviditetskrav for enkelte pengeinstitutter eller grupper af pengeinstitutter med sammenlignelige risici, såfremt dette vurderes nødvendigt. Det betyder, at Finanstilsynet vil kunne stille specifikke krav vedrørende stabil finansiering til SIFI-pengeinstitutter i perioden indtil et eventuelt EU-krav indføres.

Set i lyset af ovenstående vurderer arbejdsgruppen, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at indføre et krav om stabil finansiering for danske SIFI-pengeinstitutter forud for et eventuelt kommende EU-krav. Såfremt der ikke i EU-regi opnås enighed om indførelse af et krav om stabil finansiering, vil det dog være hensigtsmæssigt at genoverveje indførelse af et dansk krav på området.

2. ERFARINGER MED STABIL FINANSIERING I FORBINDELSE MED DEN FINANSIELLE KRISE I 2000'ERNE

Pengeinstitutter finansierer typisk deres udlån (aktiver) med kapital, indlån, gældsudstedelser og lån fra andre kreditinstitutter (passiver). For markedsfinansiering, her defineret som gældsudstedelser og lån fra kreditinstitutter, afhænger finansieringskildens stabilitet i høj grad af restløbetiden – jo længere restløbetid, jo mere stabil er den pågældende finansieringskilde.

Stabiliteten af indlån afhænger af en række konkrete karakteristika. Indlån fra husholdninger udgør fx en mere stabil finansieringskilde end indlån fra større virksomheder. Det skyldes, at indlån fra husholdningerne er fordelt på flere mindre kunder, som ikke forventes at hæve sine indskud på samme tid. Indlån op til 750.000 kr. er endvidere dækket af Indskydergarantifonden, hvilket alt andet lige gør dem mere stabile end ikke-dækkede indskud, da kunderne ikke har incitament til at hæve sine indskud op til 750.000 kr., hvis instituttet skulle få vanskeligheder med at overholde sine forpligtigelser.

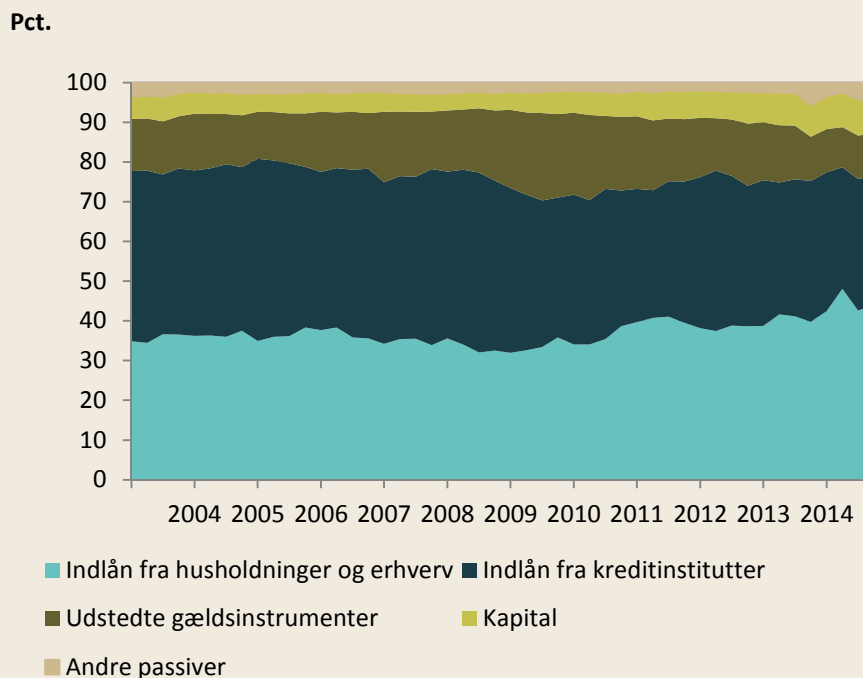
Overordnet kan pengeinstitutter sikre en stabil finansiering af deres aktiver ved at skabe større overensstemmelse mellem aktivernes løbetid og grad af likviditet på den ene side og passivernes løbetid på den anden side. Forskelle mellem løbetiderne på aktiver og passiver er dog en naturlig del af et pengeinstituts forretningsmodel, idet et pengeinstituts indtægter skabes ved at yde udlån med en given løbetid til højere renter end de rentebetalinger instituttet skal betale på de tilhørende finansieringskilder med kortere løbetid.

I dette kapitel beskrives udviklingen i sammensætningen af finansieringskilder i de danske SIFI-pengeinstitutter i perioden 2002-2014. Løbetiden og stabilitetsgraden på dele af institutternes finansieringskilder viste sig op til og under den finansielle krise at være uhensigtsmæssig i forhold til at sikre den nødvendige stabile finansiering af institutternes udlån.

2.1 SIFI-PENGEINSTITUTTERNES FINANSIERINGSKILDER 2002-2014

Passiverne i de danske SIFI-pengeinstitutter er i dag i gennemsnit sammensat af ca. 45 pct. indlån fra husholdninger og erhverv, 30 pct. indlån fra kreditinstitutter (MFI'er), 15 pct. gældsudstedelser og 10 pct. kapital og andre passiver, jf. figur 1.

Figur 1 Sammensætningen af SIFI-pengeinstitutternes passiver (finansieringskilder) i pct. af balancen 2003-2014

Kilde: Nationalbanken

Sammensætningen af passivside i SIFI-pengeinstitutternes balance har dog ændret sig væsentlig efter den finansielle krise. Siden 2009 har indlån fra kreditinstitutter og gældsudstedelser udgjort en faldende andel af SIFI-pengeinstitutternes samlede passiver, jf. figur 1. De samlede passiver udgøres således i dag i højere grad af indlån fra husholdninger og erhverv samt kapital.

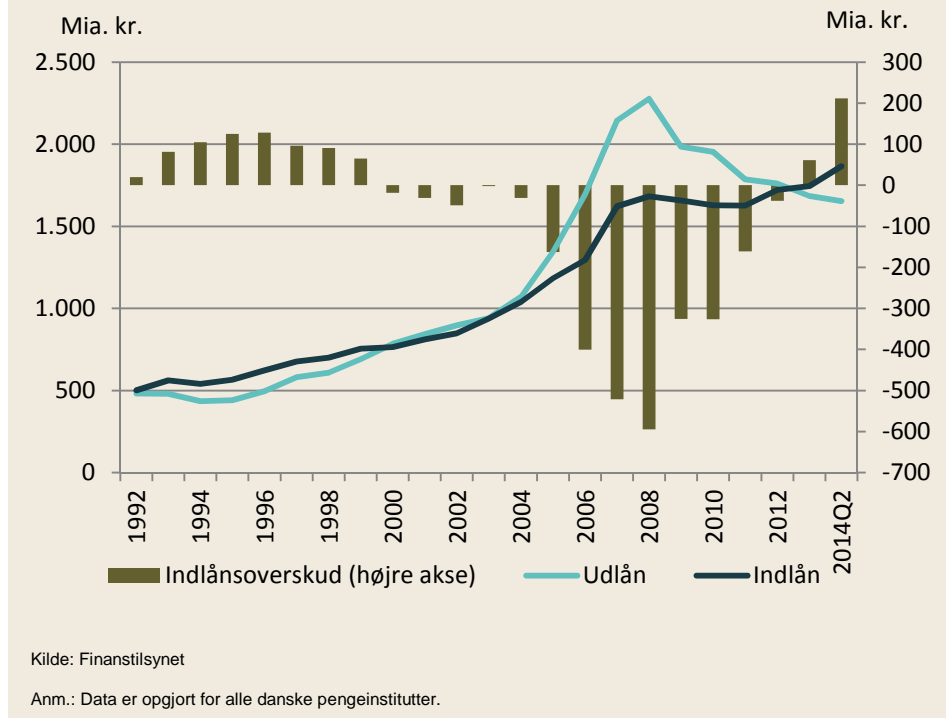
Siden den finansielle krise er løbetiden på SIFI-pengeinstitutternes gældsudstedelser ligeledes øget. Hertil kommer at andelen af indlån dækket af indskydergarantiordningen er steget i samme periode. Den ændrede passivsammensætning samt ændringen i løbetid og dækningsgrad indikerer, at SIFI-pengeinstitutterne siden 2009 har fået en mere stabil finansiering af deres udlån, end det var tilfældet i årene op til finanskrisen.

Indlånsunderskud

I perioden fra 2002 frem til begyndelsen af den finansielle krise i 2008 øgede SIFI-pengeinstitutterne deres udlån, samtidig med at de finansierede en stigende andel af deres udlån med markedsfinansiering. Det var relativt billigt at finansiere det øgede udlån med markedsfinansiering med kort løbertid på de internationale finansielle markeder, og dermed var det ikke nødvendigt at øge indlånene i samme grad som udlånene.

Danske pengeinstitutter, herunder SIFI-pengeinstitutterne, skabte derfor et stigende indlånsunderskud i denne periode, jf. figur 2. Dette var en væsentlig ændring i mange af pengeinstitutternes forretningsmodeller, som hidtil i højere grad havde været baseret på indlån som finansieringskilde.

Figur 2 Danske pengeinstitutters ind- og udlån (ultimo)

Finansiering af udlån med relativt længere løbetid end de bagvedliggende markedsbaserede finansieringskilder kræver, at pengeinstituttet løbende refinansierer udlånene og har adgang til de finansielle markeder. Denne finansieringsform blev ustabil, da den finansielle krise eskalerede i forlængelse af Lehman Brothers' konkurs i september 2008. Konkursen skabte mistillid mellem de finansielle institutioner og medførte en fastfrysning af de internationale finansielle markeder.

Den begrænsede adgang til likviditet på de finansielle markeder fik mange lande til at iværksætte forskellige krisetiltag. I Danmark indgik et bredt politisk flertal i oktober 2008 aftale om Bankpakke I med den finansielle sektor, som indebar en to-årig statsgaranti. Det betød, at staten garanterede for indskud i danske pengeinstitutter og udenlandske pengeinstitutters filialer i Danmark. Internationalt måtte flere institutter nationaliseres som følge af ustabil finansiering, jf. bilag 2.

Til trods for en stor vækst i indlånunderskuddet op til krisen bemærkes det, at et markedsfinansieret indlånunderskud ikke nødvendigvis er en forretningsmodel med særligt forhøjet finansieringsrisici. Markedsfinansiering er ikke nødvendigvis mindre stabil end traditionelle indlån, hvis blot løbetiden på markedsfinansieringen er tilpas lang og diversificeret. Det er dog afgørende, at institutterne matcher løbetiderne på deres udlån og markedsfinansiering tættere, end de gjorde i perioden frem til 2008, så følsomheden over for adgangen til markedsfinansiering minimeres. I den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at udlånets reelle løbetid, af forskellige årsager, kan være væsentligt længere end den formelt aftalte. En sådan udvikling kan under en situation med markedsuro blive forværret, hvilket kan indebære et yderligere finansieringsbehov.

I dag er indlånsunderskuddet generelt vendt til et indlånsoverskud i SIFI-pengeinstitutterne, jf. figur 2. Det har givet SIFI-pengeinstitutterne et mindre behov for markedsrettet finansiering, og mængden af denne finansieringstype er derfor faldet på institutternes balancer.

3. STABIL FINANSIERING EFTER 2008

Usikkerheden om den generelle markedsudvikling og de danske pengeinstitutters, herunder SIFI-pengeinstitutternes, indlånsunderskud førte til, at Finanstilsynet i forbindelse med indførelsen af tilsynsdiamanten for pengeinstitutter i 2010 indførte et pejlemærke om stabil finansiering i form af den såkaldte "funding ratio".

På daværende tidspunkt fandtes endnu ingen internationale kvantitative regler for kreditinstitutters finansieringsrisici. Basel-Komitéen har dog siden 2010 i regi af Basel III-standarderne arbejdet på at kalibrere et krav om stabil finansiering i form af en såkaldt "Net Stable Funding Ratio", NSFR. Basel-Komitéen fremlagde sit endelige udkast til NSFR i 2014 og anbefaler, at kravet indføres fra 2018.

I dette kapitel beskrives den danske funding ratio og Basel-Komitéens NSFR-krav.

3.1 GÆLDENDE DANSK KRAV TIL STABIL FINANSIERING

Alle danske pengeinstitutter skal overholde et lovbestemt minimumskrav for likviditet. Institutterne skal ifølge lovkravet holde en portefølje af likvide midler svarende til det højeste af enten 10 pct. af instituttets samlede gælds- og garantiforpligtigelser eller 15 pct. af instituttets korte forpligtigelser. I 2010 vurderede Finanstilsynet, at minimumskravet for likviditet ikke var tilstrækkelig til at sikre den fornødne likviditet og minimere institutternes finansieringsrisici. Finanstilsynet indførte i 2010 en tilsynsdiamant med fem pejlemærker for pengeinstitutter, bl.a. for at adressere institutternes finansieringsrisici, og med det overordnede formål at mindske pengeinstitutternes risikotagning. Et af de fem pejlemærker – funding ratioen – sigter særligt mod at mindske institutternes indlånsunderskud og risici i forbindelse med finansiering af deres udlånsaktiviteter.

Formålet med funding ratioen er at mindske pengeinstitutternes afhængighed af markedsfinansiering med kort løbetid og i højere grad give institutterne incitament til at finansiere deres udlån via finansieringskilder med længere løbetid, end det var tilfældet frem til den finansielle krise.

Funding ratioen i tilsynsdiamanten er defineret som

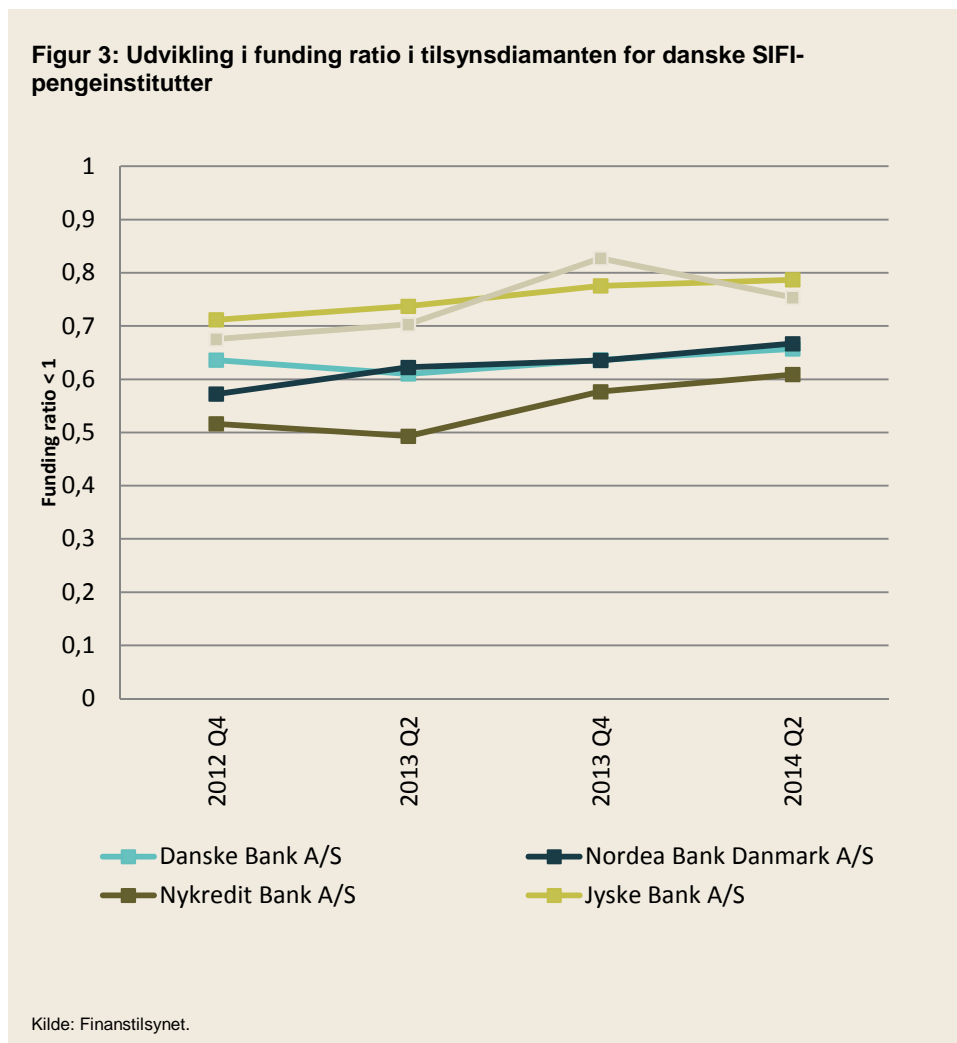
$$\frac{\text{Udlån}}{\text{Arbejdende kapital} - \text{obligationer med restløbetid under 1 år}} \leq 1$$

hvor arbejdende kapital består af indlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og egenkapital. Udlån defineres som det beløb, låntagerne har trukket på deres lånebevillinger. Udlån opgøres ekskl. repo'er, og indlån opgøres inkl. lån i Nationalbanken med restløbetid over 1 år. Der tages derudover ikke højde for stabilitetsgraden af de inkluderede aktiver og passiver.

Grænseværdien for funding ratioen blev fastsat til 1,25 ved indførelsen af tilsynsdiamanten i sommeren 2010 og blev med virkning fra ultimo 2010 strammet til 1. Grænseværdien har været uændret siden ultimo 2010. For at overholde grænseværdien skal institutterne således som minimum have den samme mængde indlån, egenkapital, efterstillede kapitalindskud og obligationer med en restløbetid på over 1 år som institutterne har ydet af udlån.

Det gælder derudover, at funding rationen pr. definition er under 1, hvis et institut har et indlånsoverskud. I forbindelse med at institutterne de senere år har fået indlånsoverskud, har de nødvendigvis også overholdt kravet til funding ratioen.

Alle SIFI-pengeinstitutterne har foretaget de nødvendige tilpasninger, således at de i dag har en funding ratio, som ligger relativt langt under grænseværdien på 1, jf. figur 3. Det vil sige, at institutterne har den samme eller mere af den krævede mængde finansiering, som defineret i funding ratioen, i forhold til deres udlåns mængde.

3.2 KOMMENDE KRAV TIL STABIL FINANSIERING - NSFR

Med baggrund i erfaringerne omkring stabil finansiering i finanskrisens begyndelse har Basel-Komiteén siden 2010 arbejdet med at udvikle en "net stable funding ratio", NSFR. NSFR skal sikre stabil finansiering over en 1-årig periode, således at institutterne kan fortsætte deres forretningsaktiviteter, herunder eksisterende udlån, i perioder, hvor det er svært at tilføre ny finansiering til instituttet. Basel-Komiteén fremlagde sit endelige udkast til udformningen af NSFR i 2014.

NSFR adresserer det løbetidsmismatch mellem institutternes aktiver og passiver, som viste sig at være u hensigtsmæssigt under den finansielle krise, hvor blandt andet de markeds mæssige finansieringskilder i nogle tilfælde ikke havde en tilstrækkelig lang løbetid. Med NSFR tilskyndes institutterne blandt andet til at øge løbetiden på deres markeds mæssige finansiering.

Konkret er NSFR defineret som

$$\frac{\text{Tilgængelig stabil finansiering (fx indlån)}}{\text{Nødvendig stabil finansiering (fx udlån)}} \geq 1$$

Indlån er et eksempel på tilgængelig stabil finansiering, mens udlån er et eksempel på en aktivitet, som pengeinstituttet nødvendigvis skal kunne finansiere.

NSFR opgøres for hele et pengeinstituts balance og opdeler balancen i tilgængelig finansiering (passiver) og nødvendig finansiering (aktiver og ikke-balanceførte poster). Disse aktiver og passiver vurderes derefter efter deres stabilitetsgrad og tildeles en vægt imellem 0 og 100 pct. NSFR er derved et vægтет mål for institutternes stabile finansiering.

Tilgængelig stabil finansiering

De tilgængelige stabile finansieringskilder i NSFR vægtes efter, hvor stabile de kan siges at være. Det vil sige, at jo kortere restløbetid en finansieringskilde har, jo lavere vægt tildeles den. Markeds mæssig finansiering med en restløbetid på op til 6 måneder tildeles eksempelvis en vægt på 0 pct. Det vil sige, at markeds mæssig finansiering med kort restløbetid ikke kan betragtes som tilgængelig stabil finansiering i NSFR. Markeds mæssig finansiering med en restløbetid over 1 år tildeles derimod vægten 100 pct. og betragtes derfor som fuldt tilgængelig stabil finansiering.

Indlån betragtes som en mere stabil finansieringskilde end markeds mæssig finansiering med restløbetid under ét år og vægtes derfor højere i NSFR, selvom disse i princippet kan hæves af instituttets kunder med kort eller intet varsel. Indlån betragtes primært som en stabil finansieringskilde, fordi indlån fra privatpersoner og mindre virksomheder op til 750.000 kr. er dækket af indskydergarantiordningen, og det derfor vurderes mindre sandsynligt, at indlån vil forsvinde i stort omfang, hvis der opstår mistillid til pengeinstituttets drift. Stabile indlån omfatter også såkaldte aftaleindlån, hvor kunderne typisk opnår en bedre forrentning af indlånet, hvis indlånet bindes i en vis periode fx 12 måneder. Indlånet opnår derved øget stabilitet, og dermed en højere vægt, på grund af en længere løbetid.

Nødvendig stabil finansiering

Den nødvendige stabile finansiering afhænger primært af likviditeten af instituttets enkelte aktiver. Generelt gælder at jo mere likvidt et aktiv er, jo mindre nødvendig stabil finansiering skal instituttet skaffe, og jo lavere vægt tildeles aktivet i NSFR. Det betyder, at udlån generelt vægtes højere end eksempelvis et instituts beholdning af kontanter.

Vægtningen af et instituts udlån afhænger desuden af, hvilken sektor lånene er ydet til, om der er stillet sikkerhed for lånet, samt lånets løbetid. Ejendomsudlån, udlån til detailkunder (privatpersoner, mindre virksomheder) eller udlån til andre formål vægtes således forskelligt. Eksempelvis vægtes udlån mod pant i fast ejendom lavere end kassekreditter, da sikkerheden bag lån mod pant i fast ejendom normalt er større end ved en kassekredit til drift af en virksomhed, som typisk ydes uden sikkerhed. Det gælder endvidere generelt for værdipapirer, at de skal være ubehæftede – det vil i praksis sige, at instituttet skal have råderet over aktiverne – for at få en lav vægt i NSFR. Dertil kommer, at forskellige typer af værdipapirer med forskellig restløbetid vægtes forskelligt. En beholdning af ubehæftede statsobligationer kræver eksempelvis mindre

nødvendig stabil finansiering end virksomhedsobligationer og har dermed en lavere vægt, fordi statsobligationer betragtes som værdipapirer med højere likviditet og kreditkvalitet end virksomhedsobligationer. Jo lettere et aktiv vurderes at kunne likvideres, jo mindre behov er der for, at dette finansieres med stabil finansiering.

Europæisk NSFR-krav

Som følge af kapitalkravsdirektivet (CRD IV)² og den tilhørende kapitalkravsforordning (CRR)³ skal Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) senest den 31. december 2015 med baggrund i Basel-Komitéens definition af NSFR udarbejde en rapport til Europa-Kommissionen om, hvorvidt og hvordan det bør sikres, at institutter anvender stabile finansieringskilder. Rapporten skal ligeledes indeholde metoder til fastlæggelse af størrelsen af den stabile finansiering, som institutterne har adgang til og behov for, og hensigtsmæssige ensartede definitioner til beregning af et NSFR-krav. Med udgangspunkt i EBA's analysearbejde skal Kommissionen om nødvendigt senest den 31. december 2016 forelægge et lovgivningsmæssigt forslag for Europa-Parlamentet og Rådet om, hvordan det kan sikres, at institutterne anvender tilstrækkeligt stabile finansieringskilder.

3.3 SIFI-PENGEINSTITUTTERNES NSFR

Basel-Komitéens endelige oplæg til en definition af NSFR indeholder vægte af alle aktiv- og passivtyper, som er baseret på en række datastudier og offentlige høringer af det foreslåede NSFR-krav.

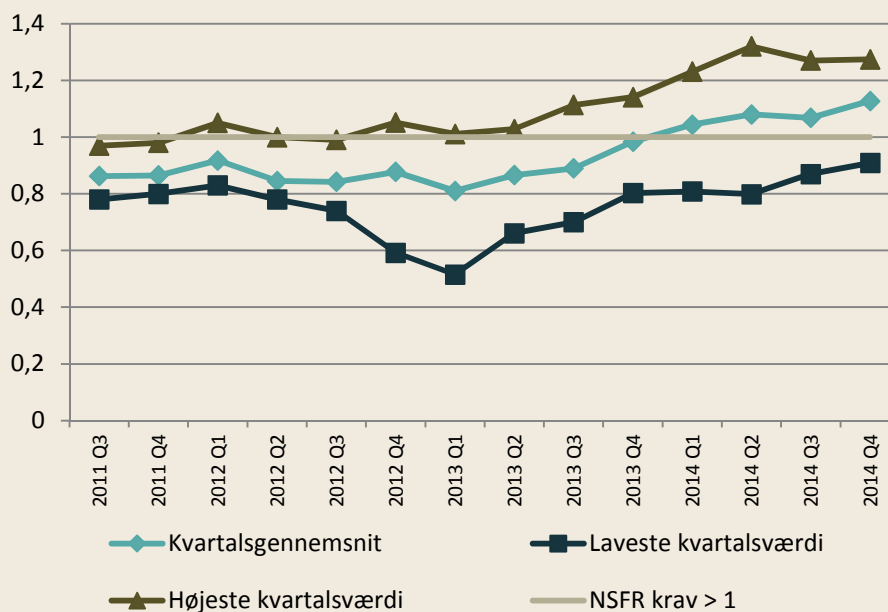
Arbejdsgruppen har undersøgt SIFI- pengeinstitutternes nuværende finansieringsstrukturer og sammenlignet disse med opgørelser af SIFI- pengeinstitutternes NSFR baseret på Basel-Komitéens definition. NSFR indberettes af kreditinstitutterne alene på koncernniveau. Det er ikke muligt at trække pengeinstituttet ud af opgørelsen på en meningsfuld måde. Opgørelsen af pengeinstitutternes NSFR er derfor opgjort inklusiv eventuelle koncernforbundne enheder som fx realkreditinstitutter.

Indberetningerne viser, at SIFI'erne generelt har øget deres stabile finansiering siden 2011 og pr. 4 kvartal 2014 i gennemsnit opfylder et krav på 1, jf. figur 4. Dette dækker dog over, at et institut har en NSFR på under 1, og dermed ikke opfylder kravet, mens andre institutter har en NSFR på op til 1,27.

² Direktiv 2013/36 af 26. juni 2013.

³ Regulation No. 575/2013 af 26. juni 2013.

Figur 4 NSFR for de danske SIFI'er 2011-2014.

Kilde: Finanstilsynet.

En del af udviklingen med højere opfyldelse af NSFR-kravet, der fremgår af figur 4, kan henføres til løbende lempelser i Basel-Komitéens definition af NSFR. Eksempelvis indgik markedsfølsom finansiering kun som tilgængelig stabil finansiering i den første NSFR-definition fra 2010, hvis finansieringskildernes restløbetid oversteg 12 måneder. I den endelige standard indgår også markedsfølsom finansiering med en restløbetid på 6-12 måneder som tilgængelig stabil finansiering, dog med en lavere vægt end markedsfølsom finansiering med over 12 måneders restløbetid. Hertil kommer at institutterne har ændret sammensætningen af deres balancer i denne periode, hvilket også har bidraget til stigningen i institutternes NSFR.

3.4 SAMMENLIGNING AF DE TO MÅL FOR STABIL FINANSIERING

Der er to afgørende forskelle mellem tilsynsdiamantens funding ratio og Basel-Komitéens NSFR.

For det første fokuserer funding ratioen alene på, hvordan institutterne finansierer deres primære illikvide aktiv i form af udlån, mens NSFR belyser, hvordan hele aktivsiden inkl. ikke-balanceførte poster finansieres. Funding ratioen kræver alene finansiering af udlånet i form af indlån, udstedte obligationer med løbetid over ét år, efterstillede kapitalindskud og egenkapital, mens NSFR inkluderer alle passiver. Der er således på både passivsiden og aktivsiden en væsentlig andel, som ikke indgår i funding ratioen, men som derimod indgår med diverse vægtninger i NSFR. Det gælder i gennemsnit for de danske SIFler, at 58 pct. af passiverne og 36 pct. af aktiverne indgår i opgørelsen af funding ratioen, mens den fulde balance inkl. ikke-balanceførte poster indgår i beregningen af NSFR.

For det andet vægter NSFR både den nødvendige og den tilgængelige finansiering efter de enkelte aktiv- og passivklassers stabilitetsgrad. I funding ratioen vægtes alle de indeholdte elementer med 100 pct. De to mål er således definatorisk forskellige, og der er derfor ikke en en-til-en sammenhæng imellem de to mål. Det betyder, at selvom institutterne i dag overholder en funding ratio på maksimum 1, så overholder de ikke nødvendigvis NSFR-kravet på minimum 100 pct. Der er derved ikke en klar sammenhæng mellem de to mål, og institutter med en lav funding ratio har således ikke nødvendigvis en høj NSFR. En af forskellene i forhold til anvendelsen af vægte er, at indlån fra husholdninger og små og mellemstore virksomheder og indlån fra større ikke-finansielle erhvervskunder med restløbetid under 1 år. Disse indlån, som udgør en væsentlig andel i de to mål, vægtes med 50 pct. i NSFR, mens de tæller fuldt med i funding ratioen. Funding ratioen tæller derimod ikke markedsbaseret finansiering med restløbetid under ét år med, mens finansiering med løbetid mellem 6 og 12 mdr. vægtes med 50 pct. i NSFR. Egenkapital, udstedte obligationer med løbetid over et år, samt efterstillede kapitalindskud vægtes ens med 100 pct. i både NSFR og funding ratioen.

Endvidere gælder, at udlån vægtes efter deres likviditet i NSFR – jo højere likviditet desto lavere vægt – mens udlånet ikke vægtes efter deres likviditet i funding ratioen.

Selvom både funding ratioen og NSFR sigter mod at sikre, at kreditinstitutter har tilstrækkelig finansiering til at dække deres forpligtigelser, er de to mål således væsentlig forskellige, og betydningen af disse forskelle varierer fra institut til institut afhængig af balancesammensætningen.

4. OVERVEJELSER OM ET DANSK KRAV OM STABIL FINANSIERING

Arbejdsgruppen skal overveje behovet for og udformningen af et eventuelt nationalt krav om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutterne. Udformningen af et eventuelt dansk krav til stabil finansiering samt en vurdering af hensigtsmæssigheden af et sådan krav præsenteres i dette kapitel.

Som følge af Bankpakke 6 skal eventuelle krav om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter sigte mod at være på linje med krav i en række sammenlignelige lande på det tidspunkt, hvor kravet eventuelt indføres for danske SIFI-pengeinstitutter. Arbejdsgruppen har derfor undersøgt, om de sammenlignelige lande har indført eller har planer om at indføre krav til stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter forud for det kommende europæiske NSFR-krav.

4.1 INTERNATIONALE OVERVEJELSER OM KRAV TIL STABIL FINANSIERING FOR SIFI-PENGEINSTITUTTER FORUD FOR ET EUROPÆISK NSFR-KRAV

Arbejdsgruppen har undersøgt, hvorvidt en række sammenlignelige lande⁴ forventer at indføre særlige krav for SIFI-pengeinstitutter forud for et eventuelt europæisk krav om NSFR i 2018, og i givet fald hvilke krav de enkelte lande påtænker at indføre.

Der er ikke nogen af de pågældende lande, som på nuværende tidspunkt har indført krav om stabil finansiering. Enkelte lande har gjort sig indledende overvejelser om et eventuelt krav om stabil finansiering. De enkelte landes overvejelser omkring et krav om stabil finansiering er beskrevet i boks 1.

Boks 1. Overvejelser om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter i andre lande

Schweiz

Der er ikke taget initiativ til at indføre krav om stabil finansiering forud for et kommende NSFR-krav. Schweiz vil udforme lovgivning for NSFR i løbet af 2015 med henblik på at indføre Basel-Komiteens krav til NSFR pr. 1. januar 2018..

Holland

Der er ikke planer om at indføre krav om stabil finansiering forud for et kommende NSFR-krav.

Frankrig

Der er ikke planer om at indføre krav om stabil finansiering forud for et kommende NSFR-krav.

Norge

Det norske finanstilsyn har anbefalet, at man stiller krav til langsigtet finansiering, fx NSFR > 100% for SIFler. Da man ikke ville vente på færdiggørelsen af NSFR-definitionen, foreslog finanstilsynet, at man i stedet satte et krav til en "likviditetsindikator

⁴ Schweiz, Holland, Frankrig, Norge, Østrig, Tyskland, Storbritannien og Sverige.

" på > 110% (norsk nøgletal for finansiering over 1 år), indtil dette krav kunne overgå til NSFR. Kravet blev foreslået indført 1. juli 2015.

Ved vedtagelsen af SIFI-reguleringen d. 12. maj 2014 valgte regeringen dog ikke at følge finanstillsynets anbefalinger om stabil finansiering, fordi der ikke var klarhed om de internationale regler, og man ønskede at lave krav for hele sektoren, ikke kun SIFI'er.

Østrig

Der er ikke planer om at indføre krav om stabil finansiering forud for et kommende NSFR-krav.

Tyskland

Der er ikke planer om at indføre krav om stabil finansiering forud for et kommende NSFR-krav.

Storbritannien

Der er ikke planer om at indføre krav om stabil finansiering forud for et kommende NSFR-krav.

Sverige

Der er ikke taget stilling til, om man i Sverige vil indføre særlige krav for stabil finansiering. Det drøftes imidlertid i det svenske "Financial Stability Council", hvordan NSFR skal håndteres i Sverige.

Da ingen af de sammenlignelige lande aktuelt har planer om at indføre særlige krav til stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter, kan et eventuelt dansk særkrav om stabil finansiering derfor ikke være på linje med forholdene i de sammenlignelige lande.

Et eventuelt dansk krav om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter kan derfor primært sigte efter at sikre, at danske SIFI-pengeinstitutter øger stabilitetsgraden af deres finansieringskilder og bidrage til, at alle institutterne kan opfylde et eventuelt kommende NSFR-krav, når det eventuelt indføres i 2018.

4.2 UDFORMNINGEN AF ET EVENTUELT DANSK KRAV TIL STABIL FINANSIERING

Udformningen af et eventuelt dansk krav til stabil finansiering vil kunne tage udgangspunkt i de dataindberetninger, SIFI-pengeinstitutterne og andre kreditinstitutter i forvejen indberetter til Nationalbanken og Finanstillsynet.

Det må antages, at Basel-Komitéens definition af NSFR er den bedste beskrivelse af et eventuelt kommende europæisk mål for NSFR, frem til EBA og derefter Europa-Kommissionen offentliggør deres definitioner af et NSFR-krav. Arbejdsgruppen har derfor vurderet, at hvis der skal indføres et krav om stabil finansiering forud for et eventuelt europæisk NSFR-krav, bør dette baseres på Basel-Komitéens definition af NSFR med enkelte mindre justeringer. Det kan bidrage til, at danske SIFI-pengeinstitutter vil opfylde Basel-Komitéens NSFR-krav, selvom det er usikkert, hvorvidt et eventuelt kommende EU-krav vil være identisk med dette.

Det vil være hensigtsmæssigt, at institutternes beholdninger af realkreditobligationer vægtes med en lavere vægt end i Basel-Komitéens NSFR-definition. Det skyldes, at de danske realkreditobligationer vurderes at være mere likvide, end Basel-komitéen har forudsat i deres definition af NSFR og derfor skønnes at kræve mindre nødvendig finansiering end Basel-Komitéen har lagt op til. Det bemærkes, at justeringen af

realkreditobligationernes vægte i NSFR afspejler den danske holdning til behandling af de danske obligationers likviditetsegenskaber, som hidtil er fremført i EU-regi, herunder i forbindelse med udformningen af den delegerede forordning om likviditetskrav til kreditinstitutter, det såkaldte LCR-krav.

Et eventuelt dansk krav til stabil finansiering for danske SIFI-pengeinstitutter vil tilsvarende være defineret som Basel-Komitéens NSFR-krav:

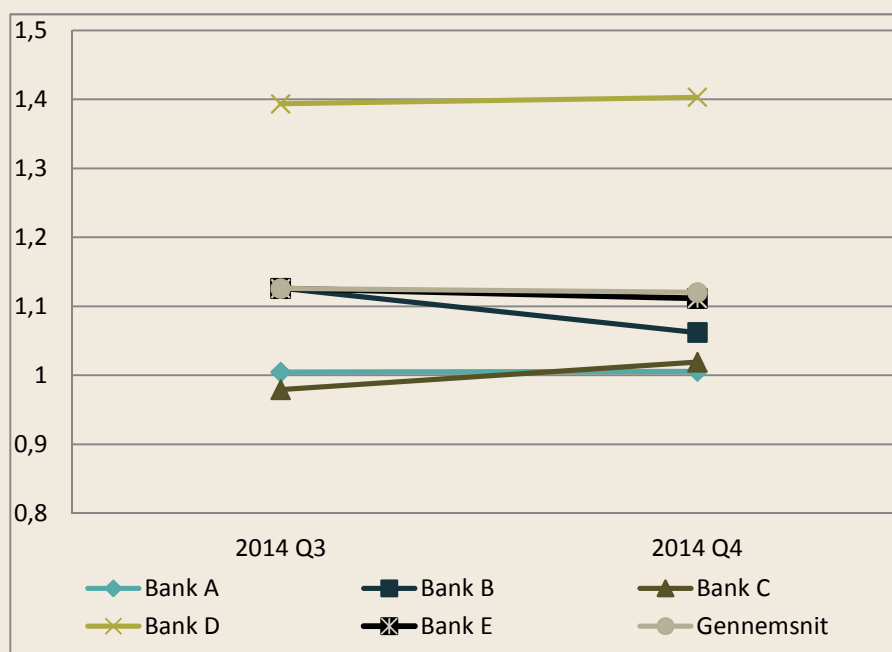
$$\frac{\text{Vægtet tilgængelig stabil finansiering}}{\text{Vægtet nødvendig stabil finansiering}} \geq 1$$

hvor indlån er et eksempel på tilgængelig stabil finansiering, mens udlån er et eksempel på en aktivitet, som pengeinstituttet nødvendigvis skal kunne finansiere. Det vil sige jo højere NSFR, jo mere stabilt finansieret er instituttets aktiver, herunder udlån.

I bilag 3 er forslag til de konkrete vægte for aktiver og passiver i et dansk krav om stabil finansiering gengivet.

De foreslåede vægte for elementerne i kravet til stabil finansiering ville resultere i en ratio for de fem SIFI-pengeinstitutter imellem 1 og 1,4 med et simpelt gennemsnit på 1,1 i 4. kv. 2014, jf. figur 5. Et stabilt finansieringskrav på 1 vil derfor ikke medføre et behov for tilpasning for institutterne, da alle SIFI-pengeinstitutter opfylder et sådant krav ved udgangen af 2014.

Figur 5: Forslag til NSFR-krav for de 5 danske SIFI-pengeinstitutter pr. 4. kv. 2014.

Kilde: Finanstilsynet

Det foreslåede krav om stabil finansiering er som nævnt udformet med udgangspunkt i Basel-Komitéens vægte i NSFR med enkelte tilpasninger. Der er således ikke tale om en kalibrering tilpasset de danske SIFI-pengeinstitutters nuværende finansieringsstrukturer.

De hidtidige indberetninger med data til beregning af Basel-Komitéens NSFR-krav ophører pr. ultimo 2014. Den nye type data, som erstatter det hidtidige, er indtil nu kun tilgængelige for 1., 2., 3. og 4. kvartal 2014, hvilket er en forholdsvist kort periode at kalibrere et nyt finansieringskrav ud fra. Datakvaliteten for de første to kvartaler i 2014 er endvidere ikke tilstrækkelig. Indberetningsformen er dertil meget ny for institutterne og datakvaliteten er, til trods for løbende forbedringer i løbet af 2014, fortsat behæftet med en vis usikkerhed.

4.3 FORDELE OG ULEMPER VED ET KRAV OM STABIL FINANSIERING FOR SIFI-PENGEINSTITUTTER I DANMARK I 2015.

De danske SIFI-pengeinstitutter har tilpasset deres finansiering siden den finansielle krise, således at denne i dag er mere stabil end tidligere. Det kan dog ikke udelukkes, at institutterne igen vil anvende markedsfølsom finansiering med kort løbetid til finansiering af udlån med relativt længere løbetid. Forretningsmodeller med store mismatch i løbetiden mellem udlån og finansieringskilder viste sig under den finansielle krise at være uholdbare, når adgangen til kort markedsfølsom finansiering forsvinder. Det kan på den baggrund være hensigtsmæssigt at indføre et dansk særkrav om stabil finansiering for at sikre, at SIFI-pengeinstitutterne fremadrettet benytter mere stabil finansiering.

Et NSFR-krav omfatter hele instituttets balance og stiller krav til institutternes langsigtede finansieringsstruktur, og det kan derfor tage flere år for institutterne at tilpasse sig til NSFR-kravet. Det kan på denne baggrund være hensigtsmæssigt, at institutterne allerede nu begynder at foretage de nødvendige justeringer af deres balancer med henblik på at kunne opfylde et eventuelt europæisk NSFR-krav i 2018. Dette vil bl.a. kunne sikres ved indførelse af et dansk særkrav om stabil finansiering, forud for at NSFR-kravet eventuelt træder i kraft. Et eventuelt dansk særkrav om stabil finansiering vil med fordel kunne indeholde de samme detaljeringsgrader som NSFR-kravet og dermed i praksis erstatte den eksisterende funding ratio i tilsynsdiamanten.

Arbejdsgruppen har på den baggrund udarbejdet et forslag til et eventuelt dansk krav om stabil finansiering, som er baseret på Basel-Komitéens NSFR-definition. Alle danske SIFI-pengeinstitutter opfylder det foreslåede danske krav om stabil finansiering pr. 4. kvartal 2014. Der vurderes derfor ikke at være behov for tilpasninger af SIFI-pengeinstitutternes balancer, hvis et krav om stabil finansiering indføres fra 1. januar 2016.

Hvis man skulle blive enige om at indføre NSFR i EU, er det ikke givet, at et dansk krav om stabil finansiering vil være i overensstemmelse med det endelige europæiske NSFR-krav. Eventuelle forskelle mellem et dansk krav om stabil finansiering og et europæisk NSFR-krav kan betyde, at SIFI-pengeinstitutterne skal omlægge deres balancer to gange – først mod et dansk krav om stabil finansiering og dernæst mod et europæisk NSFR-krav. Det vil pålægge institutterne unødige omkostninger.

Hertil bemærkes også, at et eventuelt dansk krav i praksis først kan finde anvendelse fra 1. januar 2016, da der vil skulle gennemføres ændringer af den gældende lovgivning. Et sådan krav vil derfor formentlig kun skulle gælde i højst to år, før et eventuelt EU-krav træder i kraft.

Arbejdsgruppen bemærker endelig, at ingen andre sammenlignelige lande har planer om at indføre et krav om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter forud for et eventuelt kommende europæisk NSFR-krav. Et eventuelt dansk krav om stabil finansiering for

SIFI-pengeinstitutter vil derfor ikke kunne være på linje med forholdene i sammenlignelige lande, som det er forudsat i Bankpakke 6.

Det bemærkes endelig, at Finanstilsynet inden for den eksisterende lovgivning til enhver tid kan fastsætte specifikke likviditetskrav for enkelte pengeinstitutter eller grupper af pengeinstitutter med sammenlignelige risici, såfremt dette vurderes nødvendigt. Det betyder, at Finanstilsynet vil kunne stille specifikke krav vedrørende stabil finansiering til SIFI-pengeinstitutter i perioden indtil et eventuelt EU-krav indføres.

Set i lyset af ovenstående vurderer arbejdsgruppen, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at indføre et krav om stabil finansiering for danske SIFI-pengeinstitutter forud for et eventuelt kommende EU-krav. Såfremt der ikke i EU-regi opnås enighed om indførelse af et krav om stabil finansiering, vil det dog være hensigtsmæssigt at genoverveje indførelse af et dansk krav på området.

Bilag 1: Arbejdsgruppens kommissorium

Baggrund

I efteråret 2013 indgik regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) en aftale (Bankpakke 6) med Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og det Konservative Folkeparti om regulering af systemisk vigtige finansielle institutter (SIFler).

Det fremgår af Bankpakke 6, at "det er vigtigt, at SIFlerne har en stabil funding, så uhensigtsmæssig stor afhængighed af flygtig kapitalmarkedsfunding og opbyggelse af store indlånsunderskud undgås. Erhvervs- og Vækstministeriet og Finanstilsynet vil i samarbejde med Danmarks Nationalbank udarbejde et oplæg til konkrete regler for stabil funding for SIFI-pengeinstitutter, der vil blive drøftet med aftaleparterne med henblik på indarbejdelse i lovgivningen på et senere tidspunkt. Der sigtes mod, at kravene i Danmark skal være på linje med forholdene i de oven for nævnte sammenlignelige lande."

Arbejdsgruppens opgaver

Arbejdsgruppen skal indledningsvist undersøge hvilke krav, der stilles til stabil finansiering for SIFler i de sammenlignelige lande⁵. Arbejdsgruppen skal bl.a. på den baggrund vurdere, om der er grundlag for at stille nye krav til stabil finansiering for danske SIFler forud for, at NSFR-kravet forventeligt indføres i EU i 2018, og i givet fald udarbejde forslag hertil.

Endvidere skal arbejdsgruppen – forud for de kommende drøftelser i EU om NSFR – undersøge dertil knyttede mulige problemstillinger for danske SIFler.

Arbejdsgruppen skal mere konkret:

- Beskrive Basel-Komitéens arbejde med NSFR-kravet, herunder forventede NSFR-krav i EU og proces frem mod NSFR-kravets indførelse.
- Undersøge aktivers stabilitetsgrader og hvilke typer af finansiering der kan karakteriseres som stabile.
- Undersøge hvilke niveauer af stabil finansiering i SIFler, der kan siges at være tilstrækkelige til at undgå uhensigtsmæssig stor afhængighed af flygtig kapitalmarkedsfunding og opbyggelse af store indlånsunderskud.
- Analysere sammenhængen mellem søjle 2-tilsynsværktøjet "funding ratioen" i Finanstilsynets tilsynsdiamant for pengeinstitutter og en muligt kommende søjle 1 standard i form af NSFR.
- Sammenligne danske SIFI-pengeinstitutters niveauer for stabil finansiering i dag med hinanden og med det fundne hensigtsmæssige niveau af stabil finansiering.
- Udarbejde input til en dansk holdning til et kommende EU-forslag vedr. stabil finansiering, som ventes fremlagt i 2016.

I arbejdsgruppens arbejde skal der sigtes mod at forslag til eventuelle krav i Danmark skal være på linje med forholdene i sammenlignelige lande på det tidspunkt hvor de eventuelle krav planlægges indført.

Arbejdsgruppens sammensætning og tidsplan

Arbejdsgruppen får følgende sammensætning:

⁵ Sverige, Norge, Storbritannien, Tyskland, Frankrig, Holland, Østrig og Schweiz.

- Kontorchef Carsten Kjær Joensen, Erhvervs- og Vækstministeriet (formand)
- Specialkonsulent, Kristine Rasmussen, Danmarks Nationalbank,
- Kontorchef, Anne-Sofie Japhetson, Finanstilsynet.

Arbejdsgruppen sekretariatsbetjenes af Erhvervs- og Vækstministeriet, Finanstilsynet og Nationalbanken.

Arbejdsgruppen skal aflevere en midtvejsstatus til erhvervs- og vækstministeren senest ved udgangen af 2014, hvor der gøres status for, om der er grundlag for at stille nye krav til stabil finansiering for danske SIFler forud for, at NSFR-kravet forventeligt indføres i EU. Arbejdsgruppens endelige afrapportering til erhvervs- og vækstministeren skal ske senest 1. juli 2015.

Bilag 2: Internationale eksempler på ustabil finansiering

Northern Rock, England

I 2007 viste det sig, at det engelske pengeinstitut Northern Rock i høj grad havde baseret sin forretningsmodel på boligudlån finansieret med finansielle instrumenter med meget kort løbetid. Institutet havde oplevet meget høje vækstrater i 2000'erne baseret på en kombination af securitisering af boliglån og meget kort markedsfinansiering. Det bestod i, at Northern Rock udstedte såkaldte *residential mortgage backed securities* (RMBS) på basis af deres boliglån. De indkomne midler fra de udstedte RMBS'er anvendtes til at tilbagebetale instituttets lån med kort løbetid optaget på de internationale pengemarkeder.

Fra det tidspunkt, hvor Northern Rock udstedte et boliglån til instituttet havde opnået finansiering via RMBS'erne, havde instituttet således et meget stort løbetidsmismatch, da lånene var midlertidigt finansieret via de internationale pengemarkeder.

Da markedsefterspørgslen efter RMBS'er begyndte at falde i 2007, blev risikoen ved det store løbetidsmismatch realiseret. Northern Rock kunne således ikke længere securitisere de boliglån, de havde ydet og midlertidigt finansieret via de internationale pengemarkeder, og kunne dermed ikke længere tilbagebetale lånene optaget på pengemarkederne.

Efterfølgende oplevede instituttet endvidere, at en meget stor del af dets kunder krævede deres indlån udbetalt. Institutet blev siden nationaliseret og fik tilført likviditet fra den britiske stat.

Northern Rock var et af de første eksempler på forretningsmodeller baseret på udlån finansieret med markedsræssig finansiering med langt kortere løbetid end selve udlånet ikke var holdbar.

Landsbankis islandske filial i England

I september 2008 kom den islandske bank Landsbanki's engelske filial Icesave også problemer med at finansiere deres udlån. Landsbanki havde finansieret en lang række risikovillige investeringer ved hjælp af en aggressiv indlånskampagne i England og Holland, hvor almindelige bankkunder blev tilbudt aftaleindlænsrenter på op til 7 pct. om året.

Negative rygter på internettet omkring instituttets solvenssituation fik en uforudset stor mængde internetkunder til ikke at forlænge deres aftaleindlån, som alle var indgået med samme udløbsdato. Institutet kom derved til at mangle finansiering til deres udlån og måtte lade sig omstrukturere.

I dette tilfælde var det således ikke bortfald af pengemarkedsfinansiering, men pludselig mangel på almindelige indlån. Eksemplet med Icesave viste, at ikke alle typer indlån er lige stabile i det, at indlånene relativt hurtigt kan forsvinde fra instituttets balance uden forvarsel. Det er derfor hensigtsmæssigt, at løbetiden og stabilitetsgraden af institutternes indlånsbase er tilpasset løbetiden på institutternes aktiver i forhold til at sikre en sund finansieringsstruktur.

Bilag 3: Vægte til aktiver og passiver i et eventuelt krav om stabil finansiering for SIFI-pengeinstitutter

Tabel 1	Vægte for tilgængelig stabil finansiering		
PASSIVER	0 til 6 måneder	6 til 12 måneder	mere end 12 måneder
Tier 1 Kapital	1	1	1
Tier 2 Kapital	0,5	0,5	1
Almindelige indlån herunder SME	0,95	0,95	1
Indlån fra corporate kunder (ikke-SME's og ikke-finansielle kunder)	0,5	0,5	1
Indlån fra kreditinstitutter ikke rapporteret som operationelle indskud	0	0,5	1
Repo	0	0,5	1
Operationelle indskud	0,5	0,5	1
Egenudstede SDO'er med og uden kreditrating	0	0,5	1
Forpligtigelser afledt af udstedte obligationer der udløber	0	0,5	1
Forpligtigelser ifm. derivater	0	0	1
Alle andre forpligtigelser	0	0	1

Tabel 2	Vægte for nødvendig stabil finansiering		
	0 til 6 måneder	6 til 12 måneder	mere end 12 måneder
AKTIVER			
Kontanter	0	0	0
Centralbankseksposter	0	0	0
Aktiver garanteret af en regering eller anden admin. med evne til at opkræve skatter	0,05	0,05	0,05
Aktiver garanteret af en central bank eller non-central government i hjemlig valuta	0,05	0,05	0,05
Aktiver garanteret af BIS, IMF, KOMM, eller WB	0,05	0,05	0,05
Aktiver garanteret af EFSF eller ESM.	0,05	0,05	0,05
Aktiver udstedt af kreditinstitut der er omfattet af en form for statsgaranti	0,05	0,05	0,05
Corporate bonds udstedt af ikke-finansielle selskaber der er likvide	0,15	0,15	0,15
Non-residential MBS af høj kvalitet	0,15	0,15	0,15
RMBS af høj kvalitet	0,15	0,15	0,15
Realkreditobligationer	0,07	0,07	0,07
Eksponeringer mod selskaber ikke rapporteret ovenfor, med en ECAI kreditvurdering	1	1	1
Eksponeringer mod selskaber ikke rapporteret ovenfor, uden en ECAI kreditvurdering	1	1	1
Andre eksponeringer og pengemarkedsinstrumenter ikke rapporteret ovenfor (lever ikke op til 416)	1	1	1
C20 aktier eller lign.	0,5	0,5	1
Aktier der ikke er C20 eller lign.	1	1	1
Udlån til privatpersoner	0,5	0,5	0,85
Udlån til SME	0,5	0,5	0,85
Udlån til stater og andre offentlige institutter. (korte kreditter)	0,5	0,5	0,85
Udlån til større erhvervskunder	0,5	0,5	0,85
Udlån til kredit institutter	0,5	0,5	0,85
Udlån til finansielle erhvervskunder der ikke er kreditinstitutter (fx pensionskasser og forsikringselskaber)	0,5	0,5	0,85
Tilgodehavender fra derivatives	1	1	1
Alle andre aktiver	1	1	1
Off balance sheet (undrawn committed credit facilities that qualify as 'medium risk' or 'medium/low risk' under Annex I)	0,05	0,05	0,05
Aktiver fratrukket egne midler der ikke behøver finansiering	0	0	0

Erhvervs- og Vækstministeriet

Slotsholmsgade 10-12

DK - 1216 København K

Tlf 33 92 33 50

evm@evm.dk